

Ametastegia (Protemphytus) perla (Klug, 1818) (pilenka půvabná)

Charakteristika. 5–6 mm; základní zbarvení černé; svrchní pysk, čelní štítek, zadní cípy předozádí, krytky, často skvrna na středobočí a vzácně štítek běložluté; spodní strana zadečku žlutá, apikální okraje tergů žlutavé, svrchní strana zadečku od 2. nebo 3. tergů s proměnlivými trojúhelníkovými okrově žlutými skvrnami, u samic často rozšířenými přes celou plochu tergů; nohy bělavé, holeně, zejména zadní, se ztmavělým apexem; → larva mírně zploštělá, s tělem dozadu zřetelně zúženým; svrchu šedozelená, na 2. a 4. záhybu zadečkových článků s výraznými bělavými bradavkami, spodní polovina těla bělozelená; hlava žlutohnědá s proměnlivou černou kresbou. **Rozšíření.** Západopalearktický druh; západní, střední, severní a východní Evropa; v ČR a SR velmi lokální a dosti vzácný druh. **Bionomie.** Nížiny až hory; listnaté a lužní lesy, pobřežní vrby podél vodních toků a nádrží; letová perioda V.–IX.; larvální perioda V.–X.; živné rostliny: vrby (*Salix*), údajně také duby (*Quercus*) a topoly (*Populus*); larvy spásají svrchní nebo spodní epidermální vrstvu listů.

1, *Eopsis beaumonti*; 2, *Dinax ermak*; 3, *Monostegia abdominalis*; 4, *Monsoma pulveratum*

1, *Harpiphorus lepidus*; 2, *Ametastegia equiseti*; 3, *A. glabrata*; 4, *A. albipes*; 5, *A. perla*; 6, *A. carpini*; 7, *A. tenera*

Ametastegia (Protemphytus) perla je velmi podobná druhu *Taxonus alboscuteellatus*, od kterého se liší menší velikostí, dvěma přítomnými vřetenními poli a krátkými, dozadu sbíhavými spánky.

Allantus Panzer, 1801

Zahrnuje středně velké, poměrně štíhlé druhy s válcovitým tělem, silnými kusadly a krátkými tykadly; tělo černé, často s červeným nebo běložlutým opaskem na zadečku; v předních křídlech 2 vřetenní příčky; → larvy zelené až šedo zelené, tělo zpravidla ke konci zúžené, často pokryté voskovým pudrem; hlava jantarově žlutá, někdy s černou kresbou; na 1., 2. a 4. záhybu zadečkových článků více nebo méně výrazné bradavky, mezi nimi krátké brvy; zpravidla bivoltinní, letová perioda V.–VIII. s překrývajícími se generacemi; larvy se vyvíjejí zejména na různých dřevinách a bylinách, převážně z čeledi růžovitých (Rosaceae); před kuklením se zavrtávají do větévek, dřeva, kůry nebo dutých stonků; nezhotovují si kokon. V Evropě 17 druhů; v ČR a SR celkem 14 druhů. Podle polohy příčky loketního pole (nervulus) na předních křídlech se dělí do dvou podrodů, u vlastního podrodu *Allantus* je nervulus průběžný se základní příčkou nebo je posunutý těsně za její počátek, u podrodu *Emphytus* Klug, 1815 je nervulus posunut zřetelně za základní příčkou.

Klíč k určování druhů

- 1 Vřetenní pole předních křídel zřetelně zakalené; příčka loketního pole průběžná se základní příčkou nebo od ní poněkud oddálená (podrod *Allantus* s. str.)..... 2
 – Vřetenní pole předních křídel čiré; příčka loketního pole zřetelně oddálená od základní příčky (podrod *Emphytus* Klug) 3
 2(1) Středobochí hustě vrásčité tečkované, matné; kresba těla bělavá
 A. togatus (Panzer)
 – Středobochí nezřetelně tečkované, lesklé; kresba těla žlutavá.....
 A. viennensis (Schrank)
 3(1) Zadeček uprostřed s červenou páskou..... 4
 – Zadeček jinak zbarvený, zpravidla celý černý, někdy s bílou páskou..... 7
 4(3) Plamka tmavohnědá s bílou bází..... ***A. laticinctus*** (Serville)
 – Plamka celá hnědá..... 5
 5(4) Příkyčlí zadních nohou tmavé..... ***A. calceatus*** (Klug)
 – Příkyčlí zadních nohou světlé..... 6
 6(5) Stehna černá..... ***A. rufocinctus*** (Retzius)
 – Stehna z větší části žlutá..... ***A. coxalis*** (Klug)
 7(3) Zadní stehna z větší části černá..... 8
 – Zadní stehna z větší části žlutočervená nebo žlutavá..... 12

1♀

1♂

2♂

2♀

3♀

3♂

4♀

5♀

1, *Allantus viennensis*; 2, *A. togatus*; 3, *A. didymus*; 4, *A. laticinctus*; 5, *A. melanarius*